

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампариа се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

МАЂАРИ У ХРВАТској

Народни посланик Куфрин поднео је Хрватском Сабору интерпелацију о све већем упућивању мађарских трупа у Хрватску. Мађарска влада бојећи се револуције, предузима све потребне мере. Из Куфринове интерпелације види се, да влада не постигла свој циљ, напротив, да је узбуђивала хрватски народ, који не трпи мађарске војнике.

Посланик наводи, какве су све мере предузете у Загребу на дан хрватских мученика Зринског и Франкопана.

»Загреб, наша престоница — каже Куфрин — био је у опсадном стању. 8 мађарских бата, са бомбама у рукама и митрељезима, заузеле су положаје по улицама, наперивши своје топове и матраљезе као на бојном пољу. Ова војничка сила произвела је тежак утисак. Сматрана је за провокацију«.

Говорећи о све већем гомилању мађарских војника у Хрватској, посланик наставља:

»Мађарски војници без икаквог права пролазе у Хрватску. Рекло нам се, да су дошли на једномесечни одмор, али прошла су већ и 2 месеца а они не одлазе.

Народ пита, зашто у своју домовину не долазе на одмор Хрвати, шта ће Мађари код нас? Примећујем, да мађарски војници нису вагомилани само у За-

би очувао своје људе и закључује: »Сват осећа да се ових недеља боримо за судбину свих наших офанзивних војна.«

Науен. — Јављају из Берлина: Евакуисање наших линија у пределу Фер ан Тарденос извршено је после потпуног уништења организација, које би непријатељ могао искористити.

Париз. — Немачка се комуникацијом и даље служи мајирима, безпрекидно тврдећи, како су непријатељски напади одбављени. Међутим, сутрадан, из самих њихових тврдња постоје јасно да они систематски извршу истину. Немачко се повлачење наставља под савезничким притиском. То је истина, коју потврђују факти и карта.

Портсмут. — Према мишљењу специјалиста нетачно је, да ће се Немци зауставити на Вели. Ова река не пружа једну довољно јаку одбранбену линију. Вероватно је, да они мисле чак да се повуку све до Ене.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Берн. — Још увек се говори о офанзиви на италијанском фронту. Офанзива би се вршила на суву, на венетском и на албанском фронту, на мору, дуж јадранске обале и ваздухом на целом фронту.

Активност италијанских трупа скоро на целом фронту и италијанске последње операције на Адамелу пратила је аустријска врховна команда са нарочитом пажњом и неком извесном забринутости. У аустријским војничким круговима сматрају ову активност као

неку врсту офанзиве. У Аустрији се сада много полагаје на помоћ Немачке. И ако су у аустроугарским високим војничким круговима немачки предлог о немачком команданту примили са негодовањем, ипак се у војничким круговима немачка помоћ сматра као бољја промисао и као апсолутно неопходна.

У Аустрији се говори, да ће скоро стићи немачке дивизије, које ће с аустријским, под немачком командом, извести офанзиву.

ТУРСКА И БУГАРСКА

Париз. — Јављају из Берлина, да турски лист »Танан« коментаришући неспоразум турско-бугарски, каже: »И поред умерености турске штампе, софијски листови продужују нападе употребљујући назив, недостојан, врло много озбиљан и без достојанства. Последњи чланци »Препорука« направили су рђав утисак у Цариграду. Ми смо уверени, да турски листови неће одговорити на исти начин софиским листовима. Само умерено писање штампе може ићи у корист Бугарске, све друго користиће нашим непријатељима.«

ИЗ РУСИЈЕ

Царих. — Из Москве: Једна банда непознатих лица продрла је у стан великих кнезова Игорја и Јована Константиновића и обојицу одвела собом.
— У Кијеву је завршен монархистички конгрес, на коме су учествовали из Русије многи прваци странке са деснице. Већина је

затражила, да се у Русији uvede једна апсолутистичка монархија или војна диктатура.

Руска агенција јавља да је Немачка растурила вести, да Миљков и кадети хоће да раде заједнички са централним силама и да одбију сваки споразум са западном демократијом. Агенција истиче, да су кадети категорички одбили Мирбахов предлог у погледу кооперације са Немачком. Штавише странка кадета је пре мало времена упутила у Вашингтон једну ноту, у којој истиче потребу савезничке интервенције, да би се из Русије избачили Немци и Аустријанци. Неки упливни чланови странке учествовали су у сибирској влади, која

води отворен рат против немачких и аустријских наоружаних заробљеника. Сам Миљков је изјавио, да никада није био у Кијеву и да су сви гласови у том смислу неосновани.

ФИНСКА

Штагхолм. — Из Русије: глад се шири и у Финској и спрема жалосне дане немачкој окупацији, ако берлинска влада не предузме енергичне кораке. Шведски лав у Хелсингфорсу пише да има већ много месеци како је оброк хлеба смањен на сто грама дневно.

У Финској се води нова терористичка агитација. Услед једног атентата један је воз бацан у ваздух. У возу је било 20 посланика из сабора, који су германофили.

АМЕРИКАНЦИ У БОРБИ

Париз. — Храброст Американца при сваком сукобу постаје све већа. Сви их хвале, који су очевидци њихових дела. Један француски официр, који се заједно с њима борио у пределу Шато Твери, изјавио је: »Никад нисам видео људе, који толико презиру смрт и болове. Пошла су на јуриш пошто су бацали бомбе, засукали руке од кошуље. Продрли су сјајним налетом, уништивши одмах прве непријатељске групе на које су наишли.«

Други официри, који су гледали америчке групе у борби кажу: »Наши нови савезници равни су најбољим војницима. Неуморни су, одржавају весу, бацају се као вулкан на миграљска гнезда и све заробљавају. Врло су агилни и искористљују силно теренске прилике. Људи створени за победу.«

Један очевидац битке, који је мало после посетио једну висораван заузету од Американца, даје ову слику:

»Између ратња има много лешева, ни једног Немца нема на отвореном терену. Сви њихови лешеве леже у рупчама. Погођени су у кичењем стању или лежећи. Њихова разнета телеса као да се још крију. Док напротив Американци, сви леже мртви у истом положају, челом у земљу. Јуришали су на један гребен; ноге су им још у стању трчања, а руке пружене према циљу. Никад нећу заборавити овај приказ и контраст између положаја немачких и америчких лешева. Мало даље од овог разбојишта један аме-

ФЕЛТОН

КОРИЖ Д'ЕСПАРБЕС

ЗАСТАВНИК

Седећи крај ватре у једној од московских улица, неколико официра маршаља Бертије-а разговараху. Беше вече. Пожар је још тњао. Од целе вароши отајало је још само гомила огарављених хумки.
— Велиш, да је још код Москве?
— Уверен сам, једна градска му је одбила десну ногу.
— Па зашто си му оставио заставу?
Овај, коме ово питање беше управљено, кирасирски капетан дивовског узраста, спуштених бркова, баца на говорника страховајући поглед и хладно, као стена, прихвати се руком

настави Алуар, служио је у Сен Маријановом ескадрону.

Победа је, као што и сами знате, била скупо плаћена. Козаци су нарочито нападали на мој пук. Ми смо готово летели на својим коњима. Усред окршаја довикнух: Сен Маријано! Ој! Сен Маријано! Кад — то би у трен ока — једно фуле га свали с коња,
— Амни! Сви ћемо истим путем.
— Али, брате, требало му је одузети заставу. Цару није мило кад чује, да се стегови напуштају!
— Није то лака ствар, промрмља Депорт. Каква би то до њавола био официр, који на први позив напушта заставу.
— Ја бих му вала одсекао прсте, рече Алуар, да видиш да ли не би предао заставу.

— Мртваци што стегну, то не испуштају, рече полако онај млади пуковник. Депорте, зар је баш нисте могли спасти, та ви сте у борби били баш некако поред њега.

Кирасир забаца једну ногу уназад, да би се подупро. Тај покрет уназад отвори му шањел, и кроз отвор појавише се снажне груди, покривене блиставим војничким крстовима.

— Господине Алуаре, ви сте лично требали да спасете Сен Маријана? Шта је то за вас, да га усред Козака и окружени са три хиљаде непријатељских пешака изаучете на својем седлу! Шта је Кутузов према вама? Нека се сакрије у мишију рупу!
То наговоривши, кирасир се грохотом насмеја, а оклоп му зазвечи.

Војник као што сам ја, одврати тврдоглаво Алуар, не заборавља свога друга. Кад сте већ напустили заставника, што бар орла са стега нисте понели? Чујете ли ме Депорте?
— Чујем, одврати флегматично кирасир и у истом тренутку исука своју сабљетину, тешку 15 килограма. Алуар је већ био спреман и очекиваше га.

НАСТАВЉА СЕ

СРПСКИ ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

бр. 1. година 25. — Солун.
— Орган српских инжењера и архитеката, Српски технички лист, почео је да излази у Солуну 15 јула. Овај први број листа испуњен је великим делом рубрикама, које говоре о раду удружења у Солуну, записанима ванредне и редовне скупштине.
Најважнија одлука коју је удружење донело то је установљење »Одбора за прикупљање грабе за рад удружења после рата«.
Обим рада ових одбора је

врло велики и простран, зато су и узеги за сваки поједини одбор, стари и млади стручњаци, који треба да обраде сваку групу послова посебно. Одбор има пет: 1) Одбор за прикупљање грабе за народну грађевинску библиотеку и стручну наставу; 2) Одбор за стручну наставу; 3) Одбор за техничко законодавство; 4) Одбор за примену машина и мотора у земљорадњи и прераду пољопривредних производа; 5) Одбор за обновљање у рату порушених насеља.

У овим напредним приликама лист је, изузетно од своје двадесет-петогодишње традиције, чисто информативне садржине. По том као и свуда, у оваквим послонима, почетак је обележен великим набрајањем појављивих и умрлих, и старањем да се помогне живима, како омладнини овде, тако и олама невољним у Србији.
По именима ангажованих, са уверењем се може очекивати успех листа и реставрирање свага школованог техничког кадра, чија ће помоћ, као једна од првих, бити потребна нашем намушеном народу и опустошеној земљи.

Милки пуковник испитује заробљенике. Опороговори уплашеним Немцима: Тек нас има милион и 200 хиљада, али брзо ће нас бити два милиона; онда ћете морати да ставите у линију 12 милиона војника.

ЗБОГ ПЈАВЕ

Цирих. — Из Беча: У парламенту је завршена дискусија у тајној седници о догађајима на италијанском фронту. Дискусија је трајала три дана али је публикован само званичан извештај, у коме се налази само листа говорника и учињени предлози. Парламент је усвојио предлог Валднера, да се образује једна војна комисија, која ће после исхране поднети извештај.

ШТА НЕМАЧКУ ЧЕКА

Берн. — Бечки »Арбејтер Цајтунг« посвећује кратак чланак америчкој интервенцији у Француској и између осталог каже: »Учешће Американаца у борби изазива на гигантски начин увећање интензивности напора, који немачка мора да учини.

Чињеница без прецеда у историји, Немачка се налази данас пред три државе, чије становништво је три пута бројније од немачког и чији организациони дух и економска снага су огромни.

ПРИЛИКЕ У РУМУНИЈИ

Лондон. — Из веродостојних румунских извора јављају, да је немачка врховна команда тражила од команданта окупационих немачких трупа у Румунији и у руским областима, да изјави, колико дивизија може да пошље на западни фронт.

Командант је одговорио, да ће услед врло јаког раздражења становништва у Румунији бити врло опасно одвојити ма и најмању јединицу за други фронт.

СЛОБОДУ ИЛИ СМРТ!

Цирих. — Љубљански »Словенски Господар« доноси вест о величанственом збору, који је држан у Раковнику, код Светог Јанжа у Крањској. Суделовало је 10 до 11 хиљада лица. Говорили су последњи Корушке: Смодеј, публициста Фишгар и представник рудничких радника, социјалиста Стергар. Народ је био у великом одушевљењу и клицао је: »Југославију или смрт! Ослободимо се од туђег јарма!

Тршћанска »Единост« доноси опет један извештај са једног другог манифестационог збора: »У недљу је сазван збор у Трбовљу у Штајерској, на коме је у-

зело учешћа преко 10.000 лица. Влада је збор забранила, али се народ упркос тога сакупио. Говорили су: посланик Бенковић, социјални демократа Кобал и парох Казл — бурно поздрављени од присутних.

Идеја о народном уједињењу дубоко је захватила народне масе. То се најбоље показује по томе што народ у огромним масама долази на забрањене зборове. Забрана зборовача народну енергију у борби за остварење народног идеала.

НЕМАЧКА И ТУРСКА

Копенхаген. — У Турској јача струја антигерманска; а односи између Турске и Немачке постају из дана у дан заоштренији. »Лондон Евинг Стандард« каже да су ове новости из Турске интересантне, али не изненађују ни мало. Немачка тражи једну турску крстарицу да бизаменила »Бреславу« и у томе се види знак различитих интереса између два савезника.

БУРЦЕВ О ЦАРУ

Париз. — Поводом убиства цара Николе, познати руски револуционар Бурцев изјавио је дописнику »Матена« у Штокхолму: »Преко 20 година борио сам се лично против бившег цара. Због својих чланака против њега био сам осуђен на робију и изгнан. Од онога што написах, не повлачим ни једне речи. За време свога владања, Никола је радио за пропаст Русије, његова владавина је цуна горких страна. Његов долазак на престо била је несрећа за земљу.

1917 писао сам у свом часопису, да револуционарна влада мора, да суди Николи, не да њега казни, већ да пред целим светом осуди апсолутистички режим. Апсолутно сам био противан репресалијама и тражио сам, да Никола, после изречене осуде, буде отпремљен у иностранство. Сматрао сам да према њему не смемо гајити осећаје освете. Никола је имао идеје другог времена и цео његов рад је с тога био без дејства. Никад нисам ни помислио да би једна овако ружна страна могла постојати у историји руске револуције. Бољшевици имају много злочина на савести — ако се може у опште говорити о бољшевичкој савести — и мало значи, да имају и још један више, али за нашу револуцију убиство бившег цара није без значаја. Никола је био наш заједнички непријатељ; разне стран-

ке су се годинама бориле против њега; у тој борби многи од нас изложио је и живот и слободу своју опасности и баш због тога, пред историјом нисмо смели да се осећамо кривим према њему.

У центру, просторно напредујући северно од Урка, француске су трупе прешле Арси-Сент Рестити и ушле у шуму Дол.

ЗБОГ ПРОДАЈЕ ЛАЂА

Атина. — Услед тога, што су грчки сопственици бродова продавали бродове странцима, без одобрења владе, грчки министар морине осудио је на плаћање казне следећа лица: сопственика Варуниса на 1 милион и 567.000 драхми казне, и исту толику суму оштете и интереса; Михалоса на плаћање казне 2 милиона и 250.000; Хиерариса на плаћање казне 2.964.000 драхми; Абатвелоса на казну од 4.600.000 драхми и Николаоса на казну од 5.500.000 драхми.

НЕМЦИ О ФОШУ

Лондон. — »Франкфуртер Цајтунг« пише: »Фош може рећи, да је хтео нешто велико, да је засновао један јасан и једноставан план, да је извршио припреме и да је његов план био вешто изведен. Никад до сада стратегија западних сила није имала такво јединство и хладнокрвност као у току ових последњих недеља.

Немачки лист се дивни начину, којим је Фош, одупирући се немачкој офанзиви, сакупио најмање 52 дивизије за напад, учинио све потребно, да прибере и постави своје трупе у положај за-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

У току ноћи француске трупе понова су напредовале северно од Марне.

23 сата. — У нападима, које већ два дана врше француске и савезничке јединице на фронту северно од Марне, постигнут је потпу успех. Притиснути на целој линији, Немци су били принуђени, да напусте положаје, које су били одабрани за отпор између Феран-Тарденоа и Вил-ан-Тарденоа, и да се нагло повуку.

На левом крилу француске су трупе ушле у Соасон.

Више на југ прешле су Криз на целом њеном току.

У центру, просторно напредујући северно од Урка, француске су трупе прешле Арси-Сент Рестити и ушле у шуму Дол.

борбу, и најзад предузео своју офанзиву на битним тачкама.

Дневне Вести

УМРО

13 јула, у Ници умро је Богдан Јанковић, директор гимназије и народни посланик.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЛА

За прошлих 24 сата непријатељ је избацио на варош седам граната и на периферију 197 граната. Жртава нема. Оштећено и порушено седам кућа.

СНАБДЕВАЊЕ СОЛУНА

Савезничка комисија за снабдевање, донела је одлуку да грчки реквирирани бродови, у служби Савезника, могу сваког месеца да донесу из Енглеске хиљаду тона робе за становништво.

Ову ће робу куповати у Енглеској солунски трговци, преко солунске трговачке коморе.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас »Фауст«, почетак у 9 и по часона.

О ГОДИШЊИЦИ

Париз. — Приликом годишњице швајцарске конфедерације 1 августа, председник савета Клемансо, као министар војни, одобрио је одсуство од 48 сати свим швајцарским грађанима, који се налазе у француској војсци.

Као и прошле године, комитет у корист швајцарских добровољаца приређује у хотелу »Шале д'Орсе« банкет у њихову част. Швајцарци, који се налазе у осталим савезничким војскама, у америчкој и енглеској, као и швајцарске болничарке из разних болница, такође су позвани на прославу.

Више на исток,

Кулонж, који се налази 4 до 5 километара северно од шуме Менпер, у нашим је рукама.

На десном крилу, Гусанкур, Виљер-Агрон и Вил-ан-Тарденоа такође су у француским рукама. На овом делу фронта, Французи су напредовали 5 километара на север од друма Дорман-Ремс, на главној линији Везији-Лерси.

Између Ардра и Веле Французи су заузели Ге и Тилоа.

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Последње ноћи непријатељ је поновно претоварио на наше линије на Урку. Непријатељска јуришња одељења продрла су у наше линије у пределу Серенж и Нел. Али опкољени и деморалисани ватром наших митраљеза сви су побједени, рањени или заробљени. Југо-западао-

од шуме Менпер после огорчене бајонетске борбе, наше трупе су одбациле непријатеља дубоко у шуму. Заузели смо шуму Гремстет и дошли до села Снерж.

У Лорену и Елзасу непријатељ је вршио препаде и претрпео велике губитке.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Прошле ноћи, наше су патроле задобиле заробљеника на сектору Локра. Данас смо такође задобили заробљеника при једном успешном испаду источно од језера Дикебуша. Непријатељска артиљерија била је активна северно од Бетине.

Авиатика. — 19 јула бацили смо 24.000 кила бомба. Велики број ових бомба био је бачен на један непријатељски аеродром, са врло мале висине. Велике штете су проузроковане хангарима и кантонманима аеродромским. 6 хангара и 16 непријатељских аероплана смрвљено је на земљи.

11 непријатељских аероплана оборено је у току дана у ваздушним борбама, а 3 су пала

ван контроле. Преко ноћи наши су авиатичари оборили 4 немачких аероплана за бомбардовање. 2 наша нису се вратила.

Преко ноћи, упркос ружна времена, бацили смо 10.000 кила бомба на железничке пруге, станице и аеродроме.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На целом фронту умерена обострана артиљеријска ватра. У котлини Алаио наше су патроле узнемириле линију непријатељских положаја, наневши им губитке, задобивши заробљеника а остатак нитиравши да се повуче.

У ваздушним борбама оборено 6 непријатељских аероплана и 1 балон.

У Албанији. — Ових последњих дана, пошто је на истакнутим линијама престала борбена активност, наше заштитнице, осматривши разврата радова око консолидовања, приближиле су се, на неким тачкама, отпорним линијама.

Јуче су непријатељски извиђачка одељења била крваво одбијена од наших предстража и оставила су у нашим рукама 3 официра и 32 војника.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Амстердам. — »Везер Цајтунг« јавља: аустроугарске власти следећу примеру Немачке, одлучиле су, да примене најстроже мере ради угушења пољског покрета, који они сматрају као проста разбојништва.

Лондон. — Рајтерова Агенција јавља: Међу савезничка конференција за снабдевање завршила је свој рад ове недеље. Установљен је савезнички Савет за снабдевање свију Савезника.

Париз. — Поводом уласка у пету годину рата, јапански је амбасадор, у једној декларацији, коју публикује »Л'Евр«, изјавио, да Јапан има веру и вољу, да допринесе све своје снаге за триумф заједничке ствари.

Париз. — Парламент је са 325 гласова против 47 изгласао закон о позивању класе 1920, пошто је одбацио све измене због којих је Клемансо поставио питање поверења.

Цирих. — Делегати радничких корпорација целе Аустрије састали су се у Бечу, да дискутују о ситуацији због исхране. Делегати истичу, да народ умире од глади и да ће радници, услед владине немоћи, да поправи ситуацију, бити принуђени да сами нађу средства да би ублажили грозоте.

Лондон. — Доњи Дом је једногласно изгласао ратне кредит од 700 милиона фуната штерлинга за пе-

риод до месеца септембра.

Париз. — »Ом Либр« мисли, да ће се Немци повући преко Веле.

Амстердам. — Чехословаци су порушили железничку пругу код Бугулме, источно од Симбирска, принудивши трупе совјета, да се повуку, оставивши у рукама Чехословака два топа и више митраљеза.

Кожани. — Нарочити ратни суд осудио је 17 на смрт, а двојицу на доживотну робију због дезертирања и подстицања на дезертирања.

Лондон. — Према телеграмима из разних извора потврђује се, да је убиство Алжорна дело једног великог комплота, коме је био циљ да се ослободи и диктатора Скоропадског и многих немачких функционера у Украјини. Немачке власти у Украјини ухапсиле су масу лица. Централне силе намењавају да тамо пошљу своје трупе.

Лондон. — Једна група бољшевика са Лењиним и Троцким публиковала је један апел, изјављујући да је социјалистичка демократија у опасности и зато позива на терористичке буржуазије.

»Правда« пише: Опасност од Чехословака расте из дана у дан. Контрареволуција се даље шири.

Рим. — Из Москве Чехословаци су се дочекали великог жељезничког моста на Сивау успоставивши тако комуникације са далеким Истоком.